

Festa del Roser de Lliurona

25.08.13

Bon dia a tothom.

Un any més, quan arriba l'últim diumenge d'agost, tots els lliuronencs, hi haguem marcat o no tenim una cita en aquest bonic paratge.

En primer lloc, un record per tots aquells que no han pogut venir per motius de salut o altres i per tots aquells que ja no estan entre nosaltres perquè ens han deixat aquests últims anys.

És aquest un indret privilegiat envoltat per la tossa d'Espinau, el massís de la Mare de Déu del Mont, el congost sobre el riu Borró i el puig de Bassegoda. Des d'aquí es veu la plana empordanesa i al fons el mar.

Està situat entre la comarca de l'Empordà i la de la Garrotxa.

Quan em van dir per fer el pego, vaig dubtar perquè tot i haver marcat a Lliurona i vaig viure poc, però vaig dir que sí, vaig pensar que seria una manera de fer gar en els meus records.

Sóc la Margarita dels Trells, filla d'en Quimet i l'Encarnació i néta d'en Miguel i la Marta de les Arcades. Vaig viure-hi els tres primers anys de la meua vida i d'aquell temps recordo poca cosa; el que m'explicaven mirant les fotografies (abans només se'n feien per les celebra-

cions importants), les històries que explicaven els grans a la vora del foc mentre engrunaven blat de moro i nosaltres jugàvem amb els espigots a fer castells, o a l'estiu a l'ombra d'un roure vell, l'avi Miquel ens explicava històries i ens cantava cançons.

El meu pare, junt amb altres dels seus germans, treballava a bosc i feia carbó; quan aquestes feines van anar desapareixent va abandonar Lliurona i se'n va anar cap a la Plana. I així a poc a poc Lliurona va anar quedant deshabitada cap als anys setanta.

Primer vam viure a Maià del Montcal i després a ca l'Àsina de Segaró i des d'aquí sí que recordo les llargues caminades amb els meus pares i germans per anar a festa a Lliurona o a alguna celebració (bateig, casament). Feiem aquestes caminades ja amb la roba de "mudlar" i amb sabates.

Alguna vegada hi hauríem trobat neu i tot. (a la festa de St Andrew)
També hi hauríem anat la meua germana Marta i jo soles, debíem tenir 10 o 11 anys.

En aquestes caminades feiem una parada al solar i després continuàvem cap a Lliurona.

Recordo: aquest lloc, on estem ara, com un gran prat on arribàvem després de la caminada i des d'on olivàvem ja el poble de Lliurona d'Hostal de l'Arc amb l'oncle Martí i la tia Maria amb un tauler a l'entrada, una petita botiga del poble i amb un producte per a mi molt

especial, el formatge de bola, que m'agradava molt i només en menjava quan anava allà. Al costat una porta que anava a una sala on el cosinet Fonro (era com a casa nomenàvem en Fonro de Hurona) tocava amb l'acordió i la gent ballava. Tocava tot tipus de música i fens i tot alguna sardana.

Mes avall unes feixes i en una d'elles col Minaire amb la tia Enrica.

Aquí, en aquests prats, entre els boscos i les cases, algunes mig enrunades, queden les alegries i les tristeses, les rialles i els plors, els bons moments i els no tan bons, els amors, els somnis dels nostres abans passats.

Com diu l'ús d'ac "qui perd els orígens perd la identitat.

Els nostres orígens estan aquí i des d'aquí voldria tenir un record i fer un petit homenatge a totes les dones, mares i/o àvies dels que estem aquí. Elles, a més de les feines de la casa, cuidar els fills, cuinar, rentar... també ajudaven a les feines del camp i amb el bestiar.

Durant aquests últims quaranta anys hi ha hagut molts avenços que han fet que la feina, tant al camp com a casa, fos molt més fàcil.

En la seva època anaven a rentar a la font o en algun rec d'aigua; avui hi ha màquines que la deixen mola i gairebé seca.

Quan es feia fosc s' il·luminaven amb el foc, amb alguna teia posada a la paret o un llum de carburo, avui memem un interruptor i ens hi veiem com en ple dia.

Encara que estiguessin cansades de les llargues jornades de feina, quan arribava la festa preparaven, a la sala, una taula llarga, amb bancs a cada costat i ben parada. Preparaven amb gran il·lusió el menú de la festa. Un entremés, (migou dur, un tall de pebro, una sardina de llauna, un tall de llom i un de llonganusa) i un plat d'arròs; a vegades pollastre rostit o un platillo fet amb els menuts del pollastre.

La sala s'omplia de rialles i de xurrí; els parents i els amics anaven arribant, un fent llargues caminades i altres amb carro o tartana. Tot eren preguntes, respostes, explicacions...

Els infants jugaven a l'era de la masia o al pati, qualsevol cosa els servia per jugar. Avui tenen totes les joguines i més. Ds, ordinadors, tablets..., però els falta una cosa molt important, el diàleg i les converses amb els adults.

Explicuem als nostres infants com es vivia abans, despertem-los l'interès i les ganes d'experimentar, imaginar, somiar.

Sovint les meves mères em demanen que els expliqui històries i quan els pregunto de què ha de ser la història que us he

d'explicar avui, em mirarem i em Juen :
la d'aquella mena que vivia en un mas a
la muntanya.

Jo començo la història i al cap d'un mo-
ment em Juen : "Aquesta mena ets tu, eh!
càia? És la història de quan tu eres peteta?
sí, es la història de la meua infantesa.

Espero que us quedin ganes per continuar
el viatge pel passat (era ahir) però sense oblidar
el present (avui) i el futur (demà).

Que passeu un bon dia aquí a Lleida,
que us n'ameu carregats d'energia i amb
ganes de tornar l'any que ve.

Gràcies a tothom!